

ширити туристичним підприємствам обсяги реалізації туристичного продукту, підвищити рівень додаткових послуг туризму, досягнути значних конкурентних переваг на ринку та розширити географічні межі реалізації послуг.

Список використаних джерел

1. Пуцентейло П. Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва : навч. посіб. / П. Р. Пуцентейло – Київ : Центр учб. л-ри, 2007. – 344 с.
2. Ильина Е. Н. Туроперейтинг: организация деятельности : учебник / Е. Н. Ильина. – [изд. 2-е исправл. и доп.]. – Москва : Финансы и статистика, 2010. – 480 с.
3. Мальська М. П. Економіка туризму: теорія та практика : підручник. / М. П. Мальська, М. Й. Рутинський, С. В. Білоус, Н. Л. Мандюк. – Київ : Центр учб. л-ри, 2014. – 544 с.
4. Амеліна І. В. Сучасна структура каналів збуту підприємства – суб'єкта ЗЕД [Електронний ресурс] / І. В. Амеліна, Ю. В. Макарова. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/33_DWS_2010/33_DWS_2010/Economics/74051.doc.htm. – Назва з екрана.
5. Балабанов И. Т. Экономика туризма : учеб. пособие / И. Т. Балабанов, А. И. Балабанов. – [изд. 2-е исправ. и доп.]. – Москва : Финансы и статистика, 2011. – 181 с.

Є. Б. Перепеляк, студентка
Науковий керівник – І. В. Литовченко,
к. геогр. н., доцент
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет
економіки і торгівлі», м. Полтава
perepeliak.evgeniia@gmail.com

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЕТНОГРАФІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Під етнографічним туризмом треба розуміти вид туризму, метою якого є ознайомлення з особливостями традиційної культури і побуту різних народів (етносів). В основі цього виду туризму покладена етнографія («народознавство») – це наука, що вивчає побутові і культурні особливості народів миру, а в даному випадку турист певною мірою також займається вивченням цих особливостей.

Етнографічний туризм припускає знайомство з культурою самих різних народів – адже кожен народ володіє своєю цікавою

культурою. Ресурсами етнічного туризму є самі різні елементи традиційної матеріальної і духовної культури народів: житлові і господарські споруди, ремесла, одяг, кухня, фольклор і так далі. Етнічний (етнографічний) туризм передбачає, зокрема, відвідини поселень різних народів, що зберегли особливості традиційної культури і побуту. Такі населені пункти можна назвати демонстраційними або показовими. Демонстраційні поселення зазвичай мало відрізняються від інших традиційних населених пунктів, але саме їх через певні чинники (зручне розташування, наявність поблизу природних і культурних визначних пам'яток і ін.) туристи оглядають в першу чергу. Передбачаються і поїздки в етнографічні села, створені спеціально для залучення туристів. Етнографічний туризм включає і огляд етнографічних музеїв, перебування на національних святах і фестивалях.

Дослідження наукової літератури з даної проблематики засвідчили, що термін «етнографічний туризм» є мало вживаним. Найчастіше зустрічається термін «етнічний туризм», та синоніми даного виду туризму: етнокультурний, фольклорно-етнографічний, екологічний, аборигенний. В Україні дана ситуація, на нашу думку, обумовлена відсутністю даної категорії у нормативно-правовій базі, так у Законі України «Про туризм» [1] даний вид туризму відсутній, але близькими за змістом та наповненням є культурно-пізнавальний та сільський туризм.

«Етнографічний туризм» походить від слова «етнографія». Етнографія – це наука, що вивчає народи, їх побут і культуру. Основним методом етнографії є безпосереднє спостереження побуту і звичаїв народів земної кулі, їх розселення та культурно-історичні взаємини, з подальшим їх аналізом. Етнографія класифікується наступним чином: географічна, антропологічна, господарчо-побутова та лінгвістична. Оскільки етнографія вивчає сучасні народи не тільки в їх існуючому, але і в їх історичному та культурному розвитку, етногенезі та історії становлення соціальних інститутів, то використовуються також і письмові та речові джерела. Якщо етнографічний туризм розглядає можливість знайомства з культурою різних народів світу, то етнокультурний туризм в даному випадку слід розглядати як різновид етнографічного туризму. Об'єктом етнографічного туризму є культурно-історичний об'єкт, що містить інформацію про етнічні прояви традиційно-побутової культури. Етнографічний об'єкт необхідно розглядати як систему ознак, що характеризують культуру етносу в поєднанні його оригінальних і специ-

фічних конкретних форм. Зазвичай виділяють наступні категорії об'єктів, що відносяться до етнографічних: пам'ятки архітектури, культові споруди, традиційне житло, некрополі, кладовища, поселення, побутові об'єкти, місця проведення народних свят, місця відродження народних промислів, етнографічні музеї, виставки, комплекси, археологічні об'єкти.

Етнографічний туризм існує в багатьох країнах. Зазвичай, етнотури включають в себе відвідування поселень, що зберегли особливості традиційної культури і побуту певних народів. Такі поселення можуть бути реально існуючими або демонстраційними, вони бувають як постійні й тимчасові. У цьому плані особливе значення набувають етнографічні музеї, у тому числі і музеї під відкритим небом, які включають в себе традиційні архітектурні будови, предмети побуту, зразки декоративно-прикладного мистецтва. На базі таких музеїв туристи можуть познайомитися з різними обрядами і народними традиціями [3].

Етнографічний туризм (ностальгічний туризм, етнічний туризм) – різновид туризму, який здійснюється туристами на місця свого історичного проживання. Поєднання туризму та етнографічної експедиції, що дозволяє ознайомитись з культурою й історією місцевого населення, збагатити духовний розвиток, пізнати традиції народу на рідних територіях та побути наодинці з природою краю.

У зв'язку з цим актуальними є питання включення в регіональні туристичні продукти об'єктів культури та історії; організації зустрічей з носіями культурної спадщини безпосередньо в місцях їх проживання; координації діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування та зацікавлених суб'єктів господарювання. Для цього необхідно провести аналіз етнографічних ресурсів регіону і встановити можливості його розвитку. Розвиток етнографічного туризму сприяє розвитку супутніх сфер послуг: виробництва сувенірів, будівництву засобів розміщення туристів, послуг харчування. У підсумку етнографічна складова внутрішнього туризму регіону позитивно позначиться на виробництві, фермерському господарстві, традиційних промислах і ремеслах. Таким чином, просування етнотуризму в регіоні дозволить вирішити економічні та соціальні проблеми, пов'язані з: ефективним використанням туристичних та місцевих сировинних ресурсів; створенням додаткових робочих місць; зміцненням фінансової стабільності місцевих бюджетів, а також із збереженням і відродженням історико-культурної спадщини.

Етнографічний туризм – це чудовий спосіб дізнатися більше про своє коріння або вивчити історію народу вченим, любителям. Завдяки такому нововведенню в туристичних фірмах багато хто навіть знаходив своїх далеких родичів на чужих землях. Іноді люди відвідували місця, де проживали їхні батьки, діди або вони самі в далекій молодості були виселені з цих околиць [2].

Таким чином, етнографічний туризм з його основними формами – етнографічними музеями, анімаційними шоу-музеями, етнографічними турами, етнофестивалями тощо, може стати пріоритетним видом туризму в окремих місцевостях країни, зберігаючи культурні, історичні і природні ресурси, популяризуючи самотність етнічних груп в умовах світових тенденцій глобалізації та деструктивного впливу урбанізації.

Список використаних джерел

1. Про туризм [Електронний ресурс]: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 31. – Режим доступу до джерела: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>. – Назва з екрана.
2. Карпенко Ю. В. Етнографічний туризм як інноваційна форма збереження та відродження історико-культурної спадщини регіону / Ю. В. Карпенко, Т. О. Гвоздик // «Розвиток українського етнотуризму: проблеми та перспективи»: зб. матер. IV Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених (Львів, 25 лютого 2016 р.) / Міністерство освіти і науки України, Львівський інститут економіки і туризму. – Львів: ЛІЕТ, 2016. – С. 101–107.
3. Петрик Н. А. Становлення та розвиток етнічного туризму (на прикладі міграційних процесів Лемківщини в середині ХХ ст.) / Н. А. Петрик, О. С. Чубрей // Науковий вісник Чернівецького університету. Географія. – 2011. – Вип. 672–673. – С. 151–155.
4. Сучасні різновиди туризму: навч. посіб. / М. П. Кляч, Ф. Ф. Шандор. – Київ: Знання, 2011. – 334 с.

М. В. Петренко, студентка
Науковий керівник – **Д. І. Басюк**, д. е. н., доцент
Національний університет харчових
технологій, м. Київ
marynka_petrenko@ukr.net

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Одним із популярних видів сучасного туризму є гастрономічний туризм, на меті якого пізнання кухні народів світу, що